

Warszawa, dnia 19 października 2018 r.

**STANOWISKO
ZWIĄZKU PRACODAWCÓW BRANŻY INTERNETOWEJ
INTERACTIVE ADVERTISING BUREAU (IAB POLSKA) W/S
PROJEKTU ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO
I RADY W SPRAWIE ZAPOBIEGANIA ROZPOWSZECHNIANIU W
INTERNECIE TREŚCI O CHARAKTERZE TERRORYSTYCZNYM Z
DNIA 12 WRZEŚNIA 2018 R. (COM(2018) 640 FINAL)**

Szanowni Państwo,

W związku z opublikowaniem przez Komisję Europejską Wniosku Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zapobiegania rozpowszechnianiu w internecie treści o charakterze terrorystycznym (COM(2018) 640 final, dalej „**Rozporządzenie**”), Związek Pracodawców Branży Internetowej IAB Polska (dalej: „**IAB Polska**”) pragnie przedstawić swoje stanowisko, które zostanie zaprezentowane w dalszej części niniejszego pisma.

IAB Polska zrzesza ponad 200 członków, wśród których znajdują się m.in. największe portale internetowe, sieci reklamowe, domy mediowe i agencje interaktywne. Naszym celem jest zaakcentowanie potrzeby zapewnienia wyważonych przepisów, które będą sprzyjały rozwojowi innowacyjnej gospodarki. Liczymy na dalszą współpracę z Państwem w tej ważnej kwestii.

Mając na uwadze wczesny etap prac legislacyjnych pragniemy wyrazić swoje obawy wobec proponowanego kształtu Rozporządzenia oraz zaapelować o działania mające na celu zmianę jego postanowień.

Dostawcy usług internetowych odgrywają istotną rolę w gospodarce cyfrowej, przyczyniając się do jej innowacji, wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy w Unii. Usługi tych dostawców są narażone na ich wykorzystanie do rozpowszechniania nielegalnych treści o charakterze terrorystycznym. Truizmem jest stwierdzenie, że ryzykiem są obarczone nie tylko duże podmioty, ale i te mniejsze. Nasz niepokój budzi kształt projektu Rozporządzenia oraz potencjalne konsekwencje jakie może mieć jego wprowadzenie dla całej branży.

[Definicja dostawcy usług hostingowych]

W pierwszej kolejności pragniemy zwrócić uwagę, że regulacje przedmiotowego rozporządzenia obejmą **wszystkich dostawców usług hostingowych**, którzy oferują usługi na terenie Unii Europejskiej, niezależnie od ich głównego miejsca prowadzenia działalności, czy ich wielkości. Zgodnie z art. 2 pkt 1 **dostawca usług hostingowych** rozumiany jest jako dostawca usług społeczeństwa informacyjnego polegających na przechowywaniu informacji

dostarczonych przez dostawcę treści i na jego wniosek oraz na udostępnieniu przechowywanych informacji osobom trzecim. Oferowanie usług w Unii (art. 2 pkt 3 Rozporządzenia) oznaczać będzie umożliwienie w przynajmniej 1 państwie członkowskim korzystania z usług dostawcy usług hostingowych, którego z danym państwem (państwami) członkowskimi łączy ścisły związek, taki jak: posiadanie miejsca prowadzenia działalności w Unii; znaczna liczba użytkowników w jednym lub kilku państwach członkowskich, czy ukierunkowanie na prowadzenie działalności na jedno lub kilka państw członkowskich.

Konsekwencją takiego uregulowania zakresu podmiotowego projektu Rozporządzenia jest stosowanie się obowiązków z niego wynikających, nie tylko do dużych podmiotów takich jak popularne platformy społecznościowe, czy serwisy streamingowe, ale również mniejszych dostawców usług społeczeństwa informacyjnego. Celem uzasadnienia dla proponowanej regulacji Komisja wskazuje na wykorzystywanie przez Terrorystów nie tylko dużych platform mediów społecznościowych, ale również coraz częściej mniejszych dostawców oferujących różnego rodzaju usługi hostingowe.

Ze względu na szeroki zakres podmiotowy, projekt Rozporządzenia stanowi, że obowiązki dotyczące treści o charakterze terrorystycznym miałyby zastosowanie również do podmiotów, na platformach których treści terrorystyczne nie występują lub występują sporadycznie. Oznacza to prewencyjny obowiązek wprowadzenia proponowanych rozwiązań przez wszystkich dostawców usług hostingowych. W takim wypadku w ocenie IAB Polska zasadne byłyby dalsze prace nad definicją dostawcy usług hostingowych tak, aby ograniczyć krąg podmiotów mogących się do niej kwalifikować.

Zgodnie z treścią projektu Rozporządzenia część obowiązków ma być wykonywana proporcjonalnie i w odpowiedni sposób do zidentyfikowanych ryzyk, ale realizacja założeń Rozporządzenia wymagać będzie dużych i kosztownych zmian organizacyjnych nawet wśród najmniejszych podmiotów.

[Relacja Rozporządzenia do Zaleceń KE z dnia 1 marca 2018 r.]

Rozwiązania proponowane w analizowanym Rozporządzeniu są kontynuacją planów Komisji określonych w zaleceniach z dnia 1 marca 2018 r.¹, które zawierały specjalny rozdział określający szereg środków mających skutecznie powstrzymać zamieszczanie i rozpowszechnianie propagandy terrorystycznej w internecie, takich jak ulepszenia procesu przekazywania zgłoszeń, godzinny termin na zareagowanie na zgłoszenie, bardziej aktywne wykrywanie, skuteczne usuwanie i wystarczające gwarancje służące dokładnej ocenie treści o charakterze terrorystycznym. Jak wskazuje wprost Komisja Rozporządzenie opiera się na powyższym Zaleceniu, w związku z czym dostawcy usług hostingowych będą zmuszeni dostosować swoje działania do środków tam wskazanych. Warto jednocześnie wskazać, że w takiej sytuacji dalej aktualne pozostaną negatywne uwagi formułowane na gruncie tych zaleceń.

---

¹ Zalecenie (C(2018) 1177 final) z dnia 1 marca 2018 r. w sprawie działań na rzecz skutecznego zwalczania nielegalnych treści w internecie.

[Najważniejsze obowiązki wynikające z Rozporządzenia]

Rozporządzenie przewiduje przede wszystkim:

- obowiązek dochowania należytej staranności (art. 3 Rozporządzenia);
- upoważnienie właściwych organów do wydawania nakazów usunięcia oraz nakłada się na dostawców usług hostingowych wymóg usunięcia treści w ciągu jednej godziny po otrzymaniu nakazu usunięcia (art. 4 Rozporządzenia);
- wprowadzenie przez dostawców usług hostingowych szybkiej oceny treści zgłoszonych przez właściwe organy (art. 5 Rozporządzenia);
- wprowadzenie, w stosownych przypadkach, skutecznych i proporcjonalnych proaktywnych środków (art. 6 Rozporządzenia);
- zwiększoną współpracę z właściwymi organami m. in. wyznaczenie punktów kontaktowych dostępnych 24 godziny na dobę 7 dni w tygodniu (art. 14 Rozporządzenia);
- zabezpieczenie interesów dostawców treści - poprzez wprowadzenie skutecznych mechanizmów składania skarg (art. 10 Rozporządzenia oraz obowiązek udostępniania informacji o powodzie usunięcia treści (art. 11 Rozporządzenia). W przypadku bezzasadnego usunięcia treści, dostawca usług hostingowych będzie zobowiązany jak najszybciej ponownie umieścić ją w internecie. Organy krajowe będą zobowiązane zapewnić skuteczne środki odwoławcze, a platformy i dostawcy treści będą mieli prawo do odwołania się od nakazu usunięcia z art. 4 Rozporządzenia. W przypadku dostawców korzystających z narzędzi do automatycznego wykrywania treści terrorystycznych konieczny będzie nadzór i weryfikację przez człowieka, aby zapobiegać błędnemu usunięciu treści;
- wprowadzenie obowiązków w zakresie przejrzystości i rozliczalności (art. 8 Rozporządzenia);
- wprowadzenie surowych kar finansowych – w wysokości nawet do 4 proc. całkowitego obrotu w ostatnim roku obrotowym.

[Relacja do art. 15 dyrektywy o handlu elektronicznym]

Rozpoczynając od uwag ogólnych, IAB Polska pragnie zauważyć, że proponowane przez projekt Rozporządzenia rozwiązania stanowią wyraźne odstępstwo od art. 15 dyrektywy o handlu elektronicznym², który zakłada nienakładanie na usługodawców ogólnego obowiązku nadzorowania informacji, które przekazują lub przechowują ani ogólnego obowiązku aktywnego poszukiwania faktów i okoliczności wskazujących na bezprawną działalność.

---

² Dyrektywa 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (dyrektywa o handlu elektronicznym) (Dz.U. L 178 z 17.7.2000, s. 1).

[Obciążenia finansowe związane z realizacją obowiązków]

Jak wskazuje Komisja Europejska, ze względu na skalę i tempo niezbędne do skutecznego identyfikowania i usuwania treści o charakterze terrorystycznym istotnym elementem w zwalczaniu treści o charakterze terrorystycznym w internecie są proporcjonalne proaktywne środki, w tym w niektórych przypadkach środki zautomatyzowane. Obowiązki nałożone na dostawców usług hostingowych będą wymagały opracowania lub wykupienia odpowiedniego oprogramowania, które pozwoli na zautomatyzowanie procesu, lub zatrudnienia dedykowanego personelu, w wypadku podmiotów, które nie posiadają odpowiednich kompetencji technicznych lub zasobów.

W przypadku stosowania zautomatyzowanych mechanizmów wykrywania treści terrorystycznych konieczny będzie nadzór i weryfikacja przez człowieka, aby zapobiegać błędnemu usunięciu treści (art. 9 Rozporządzenia). Również sprawna obsługa skrzynki kontaktowej oraz mechanizmy rozpatrywania skarg spowodują dodatkowe obciążenia finansowe.

Całokształt regulacji będzie prowadził do nałożenia na dostawców usług hostingowych odczuwalnych kosztów realizacji obowiązków, na które nie mogą pozwolić sobie mniejsze podmioty. W ocenie IAB Polska może to odbić się na rozwoju całej branży usług społeczeństwa informacyjnego.

[Sprawne usuwanie treści o charakterze terrorystycznym]

Celem rozporządzenia jest wprowadzenie rozwiązań mających na celu szybkie usunięcie treści terrorystycznych, co ma przeciwdziałać ich rozpowszechnianiu. Wymóg usunięcia treści terrorystycznych w ciągu godziny będzie zachęcał do automatycznego usuwania treści, nawet w razie wątpliwości co do tego, czy treści propagują terroryzm, co negatywnie odbije się na użytkownikach portali. W dalszym ciągu aktualne pozostają również uwagi dotyczące skuteczności algorytmów usuwających treści mogące zostać uznane za bezprawne.

Do automatycznego usuwania treści „zachęcać” będą również surowe kary finansowe, jakie mogą być nałożone dostawcę usług hostingowych (art. 18 Rozporządzenia). Wprowadzenie regulacji mających przyspieszyć usuwanie treści o charakterze terrorystycznym z internetu będzie zatem miało istotny negatywny wpływ na wolność słowa. W związku z powyższym w naszej ocenie absolutnym minimum zmian powinno być wydłużenie tego czasu do przynajmniej 12 godzin.

[Proaktywne środki]

W zakresie proaktywnych środków wskazanych w art. 6 Rozporządzenia niepokoi również wprowadzony mechanizm zgodnie z którym, gdy upoważniony organ uzna niewystarczające do ograniczenia ryzyka i poziomu narażenia oraz do zarządzania tym ryzykiem i poziomem narażenia, może zażądać od dostawcy usług hostingowych wprowadzenia dodatkowych szczególnych proaktywnych środków. W przypadku, gdy po okresie 3 miesięcy nie uda się dojść do porozumienia pomiędzy organem a dostawcą usług hostingowych, organ będzie uprawniony do wydania decyzji w tym zakresie.

Elementami, które mają być brane pod uwagę przy jej wydaniu są: zdolność ekonomiczna dostawcy usług hostingowych oraz wpływ takich środków na prawa podstawowe użytkowników, a także podstawowe znaczenie wolności wypowiedzi i informacji. Niepokój IAB Polska budzi fakt, że w takim wypadku pomimo konieczności uwzględnienia czynników ekonomicznych, decyzja w tym zakresie może nakładać zbyt daleko idące obowiązki, z którymi wiązać się będą nieproporcjonalne koszty.

Zgodnie z art. 6 ust. 5 Rozporządzenia dostawca usług może zwrócić się do właściwego organu o przegląd oraz cofnięcie decyzji (wniosku). W takim wypadku organ wydaje uzasadnioną decyzję w rozsądnym terminie od otrzymania wniosku. W ocenie IAB Polska termin na ustosunkowanie się przez organ powinien być dokładnie określony i nie przekroczyć maksymalnej długości 3 miesięcy, aby zapewnić sprawne rozpatrywanie zgłoszeń. Konieczne jest również zapewnienie odpowiedniej kontroli sądowej decyzji wydawanych przez upoważniony organ, w tym prawa odwołania się dostawcy usług hostingowych od decyzji organu w zakresie obowiązku wprowadzenia dodatkowych szczególnych proaktywnych środków lub sankcji za ich niestosowanie.

[Sprawozdawczość]

W ocenie IAB Polska szczególnie cenne w perspektywie wymogów dot. przejrzystości (art. 8 Rozporządzenia) byłoby opracowanie jednolitego stałego szablonu sprawozdania, który umożliwiłoby jednorazowe przygotowanie systemów raportowych usługodawców do określonych wymogów cyklicznej sprawozdawczości.

[Niejasność proponowanych środków]

IAB Polska zgadza się, że idea stojąca za proponowanym projektem Rozporządzenia tj. zwalczanie treści terrorystycznych jest jak najbardziej słuszna. Warto jednak zauważyć, że nie wszystkie środki proponowane przez Komisję Europejską wydają się odpowiadać warunkom faktycznym dotyczącym branży usługodawców społeczeństwa informacyjnego mogących zostać zakwalifikowanymi jako dostawcy usług hostingowych.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 Rozporządzenia dostawcy usług hostingowych podejmują odpowiednie, rozsądne i proporcjonalne działania zgodnie z Rozporządzeniem. W naszej ocenie odpowiednia implementacja rozporządzenia na grunt poszczególnych krajów członkowskich wymagać będzie nie tylko dalszych prac legislacyjnych nad treścią Rozporządzenia, ale konieczności doprecyzowania obowiązków tam ujętych w drodze wytycznych lub kolejnych zaleceń. Proponowane regulacje nie wydają się dostatecznie jasne, a pozostałe dokumenty wydane w tym przedmiocie nie rozwiązują wszystkich wątpliwości. W tym wypadku warto zwrócić uwagę na analogiczną sytuację, która w dalszym ciągu ma miejsce w przypadku ogólnego rozporządzenia o ochronie danych³.

---

³ ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)

Z poważaniem,

Włodzimierz Schmidt
Prezes Zarządu